

Motion till riksdagen 2023/24:1902

av **Kalle Olsson m.fl. (S)**

En strategi för grön omställning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strategin för den gröna industriella omställningen i norra Sverige bör omfatta de sex nordligaste länen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har aviserat att man avser att ta fram en ny strategi för norra Sverige. Inledningsvis var det oklart vad regeringen avsåg med norra Sverige. I en stort uppslagen debattartikel från början av 2023 nämns Norrbotten och Västerbotten, men i samma artikel talas också om ”norrländska kommuner”. Det står nu klart att regeringen håller på att ta fram en strategi för den gröna industriella omställningen i vilken man av någon outgrundlig anledning väljer att gräva ett krondike söder om Dorotea.

Att Norrbotten och Västerbotten har en självklar plats i en strategi för grön industriell omställning behöver knappt ens påpekas. Det är en exceptionell samhällsomvandling som pågår i de två nordligaste länen.

Vad som däremot är problematiskt är att regeringen bortser ifrån, blundar för, hur den gröna industriella omställningen utvecklar sig i övriga landet. Den gör nämligen inte halt söder om Västerbotten. Tvärtom ser vi en våg av gröna investeringar svepa över framför allt mellersta och norra Sverige.

Bara under det senaste halvåret har det exempelvis kommit besked om att det i Östersund väntas en etablering av datacenter och livsmedelsproduktion som kommer att skapa 1 000 arbetstillfällen samt ytterligare dubbelt så många indirekta jobb. En investering på 18 miljarder. I Timrå väntas en ny fabrik för tillverkning av viktiga komponenter för batteritillverkning ge 1 900 arbetstillfällen. En investering på 14 miljarder. Och i Ludvika väntas 2 000 nya jobb under 3 år efter att Hitachi vunnit en order värd 147 miljarder.

Men utifrån regeringens strategi hamnar dessa, andra och kommande etableringar i ett slags ingenmansland. Det blir konsekvensen när man avgränsar sig till de två

nordligaste länen, att man exkluderar mycket av det som händer i län som Jämtland, Västernorrland och Dalarna. Den utveckling vi ser i dessa län har tydliga beröringspunkter med den utveckling som skett i Norrbotten och Västerbotten. Möjligheterna och utmaningarna, problemen, kan formuleras likartat: det handlar om stora, elintensiva, etableringar som i det korta perspektivet sätter stor press på de berörda kommunerna, inte minst i form av offentlig service, men som också inskräper behoven av god samordning, fungerande kompetensförsörjning, snabba och rättssäkra tillståndsprocesser – det vill säga i stort sett allt som ryms i regeringens strategi för Norrbotten och Västerbotten.

Från regeringen sägs att det faktum att man geografiskt avgränsat sig till Norrbotten och Västerbotten inte utesluter andra län med likartade utmaningar och möjligheter. Det låter därmed som att regeringen både vill ha och äta kakan. Man vill ha geografisk avgränsning, men ändå inte ... I vilket fall bidrar beskedet inte till att öka klarheten. Exempelvis i fråga om vilket stöd berörda kommuner faktiskt kan vänta sig när strategin väl har satts på pränt. Blir det skillnad om man befinner sig inom eller utanför det geografiskt avgränsade området?

När man tar fram en strategi är vanligtvis syftet att den ska ta sikte på framtiden. Ingen är betjänt av en strategi som är överspelad innan bläcket på papperet ens har hunnit torka. Men det är just det öde som regeringens strategi riskerar att få. Att man missar möjligheten i fråga om vad den gröna industriella omställningen kan innebära för ännu fler län och kommuner, i framför allt norra och mellersta Sverige med dess goda tillgång på ren fossilfri el, om man i det här läget begränsar sikten till bara de två nordligaste länen.

Kalle Olsson (S)

Anna-Caren Sätherberg (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Lars Isacsson (S)

Sofie Eriksson (S)

Björn Wiechel (S)

Jim Svensk Larm (S)

Peder Björk (S)